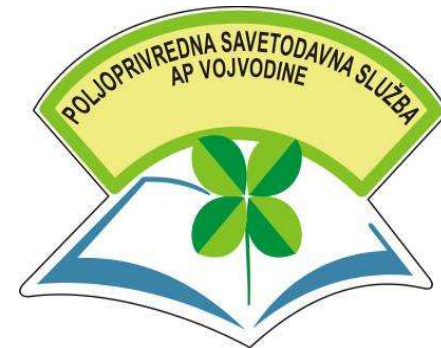




Псс
Суботица АД



NEGA PAPAKA DOBRA ODGAJIVAČKA PRAKSA

Dipl.ing. Valentina Minić
Savetodavac stočar





- U savremenoj stočarskoj proizvodnji mora se voditi računa **o zdravlju i dobrobiti domaćih životinja.**

- Mlečno govedarstvo, kao najsloženiji oblik proizvodnje u govedarstvu, predstavlja veliku obavezu i odgovornost za proizvođače mleka. Jedino odgovornim pristupom se mogu postići dobri rezultati u proizvodnji i očuvati zdravlje i dugovečnost životinja.
- Jedan od problema sa kojim se pri tome proizvođači susreću je nega krava muzara, a kao najčešći problem je nega papaka. S obzirom da je veoma čest razlog izlučenja mlečnih grla iz proizvodnje upravo bolest papaka i problemi sa nogama, ovom problemu se mora posvetiti **veća pažnja na individualnim poljoprivrednim gazdinstvima.**



NEGA PAPAKA KOD KRAVA MUZARA

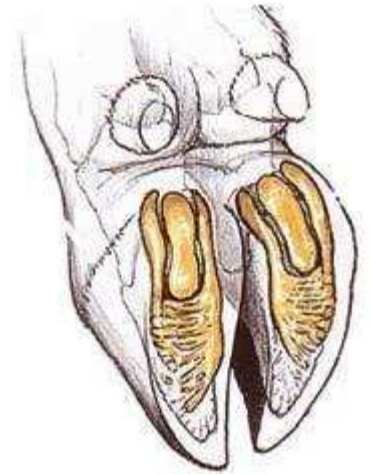
- Dobra odgajivačka praksa jeste gajenje domaćih životinja na način koji omogućava dobrobit životinja, očuvanje plodnosti zemljišta uz uvažavanje prirodnih karakteristika poljoprivrednog područja, u skladu sa načelima trajnog razvoja, kao i dobijanje zdravstveno bezbednih stočarskih proizvoda .
- Važno je napomenuti da nega domaćih životinja danas predstavlja njen obavezni i neizostavni deo. Savremeno govedarstvo postaje sve više intenzivno, naročito proizvodnja mleka.
- Krajnji cilj jeste proizvodnja zdravstveno bezbednog proizvoda odnosno zdravstveno bezbedne hrane za krajnjeg potrošača - čoveka.

- Nega papaka kod krava muzara je najvažniji oblik nege, ako se sprovodi kao redovna mera uz primenu stručnog znanja i adekvatne opreme od strane lica obučenog za te poslove, dovodi do očuvanja zdravlja nogu životinja, jednog od najvažnijih delova tela, a time i do očuvanja celokupnog zdravlja

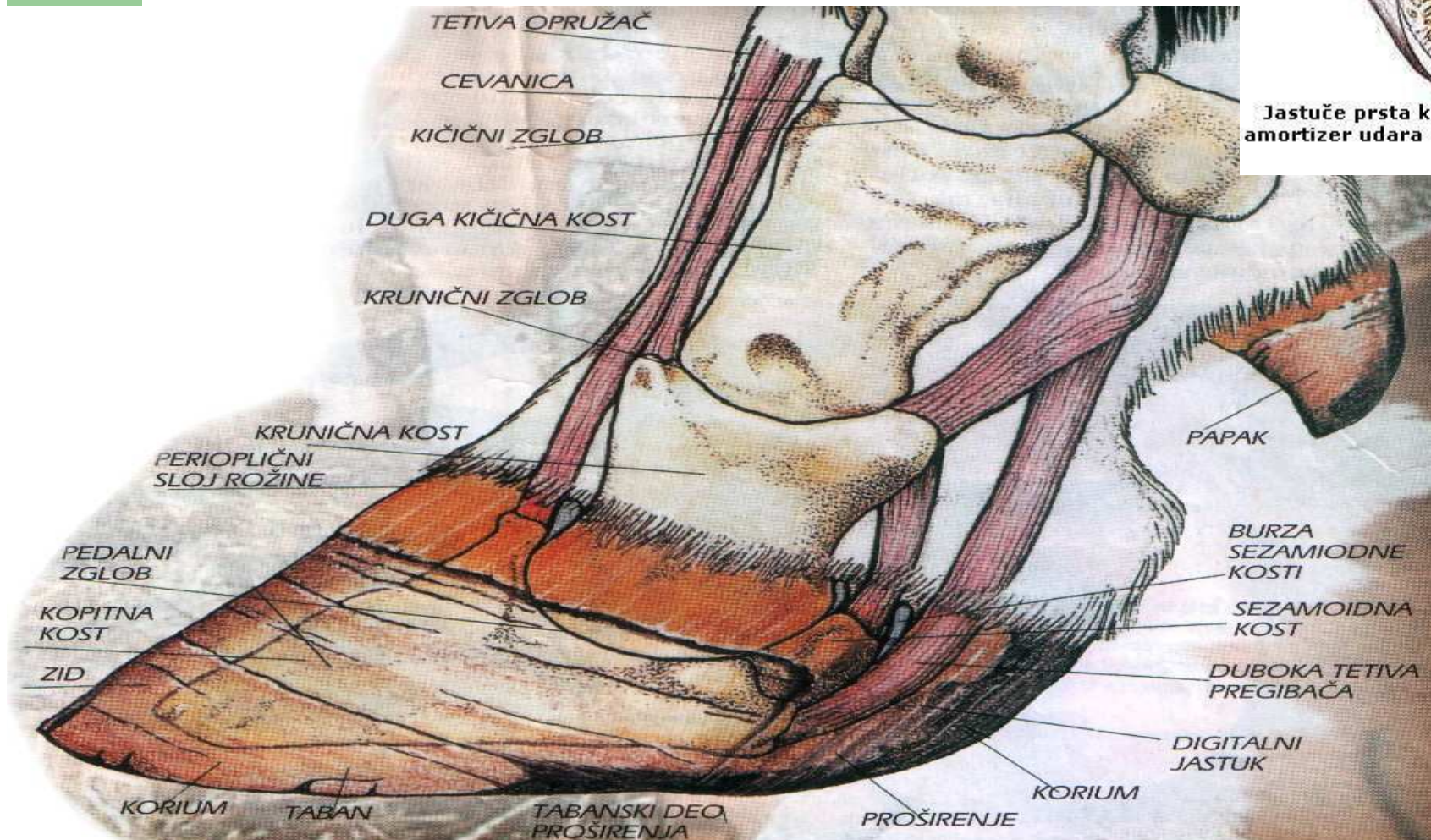


- S obzirom na specifičnu funkciju i ulogu u celom organizmu, ovi se delovi tela sa punim pravom nazivaju **važnim organima**. Papak je deo noge koji nosi celokupnu telesnu masu krave i kao takav je neprekidno izložen uticajima spoljašne sredine. Naravno, najopasniji su **štetni uticaji** kojima je životinja izložena, bez obzira na način držanja. Pod štetnim uticajima podrazumeva se neposredni kontakt sa stajnjakom, osokom u prostirci i stalno prisustvo mikroorganizama u njoj, koji neminovno dovode do nagrizanja orožalog spoljnog dela papka, a kasnije i prodora u unutrašnji deo koriuma papka.

Anatomija papka



Jastuće prsta koje služi kao amortizer udara u goveđem papku



ZAŠTO NEGOVATI PAPKE?



- Bakterije prodiru u unutrašnjost i stvara se žarište infekcije, odnosno, dolazi do upale papčanog korijuma.
- Jedini ispravan način je preventivno orezivanje i čišćenje papaka dva puta godišnje, redovno održavanje higijene u objektima i bez obzira na postojeći način držanja, omogućiti životinjama šetnju i trening u ispustima, gde bi se trošili orožali spoljni delovi papaka.



- Razlozi izlučenja grla iz proizvodnje su različiti, ali ako se zna da od oboljenja nogu i papaka najčešće sve počinje, onda je jasno zašto je važno voditi računa o zdravlju papaka i nogu uopšte.
- To znači da posledica bolesti papaka mogu biti i druga oboljenja kao što su oboljenja vimena - mastitis, oboljenja zglobova i tetiva, problemi sa reprodukcijom, sterilitet, teška teljenja i dr.
- **Ekonomski gubici** nastali kao posledica raznih oboljenja papaka su neminovni. Uopšte, ekonomski gubici nastaju kao posledica preranog izlučenja životinja iz proizvodnje, smanjenja proizvodnje i troškova lečenja.



- Razlozi preranog izlučenja krava muzara iz proizvodnje, posmatrano sa aspekta bolesti papaka, mogu podeliti na **direktne i indirektne**.
- **-Direktni** razlog izlučenja krave iz proizvodnje, znači da je bolest papaka prešla u neizlečivi, hronični oblik i da je životinji trajno narušeno zdravlje i da nije više sposobna za proizvodnju.
- **Indirektni** razlog izlučenja krave iz proizvodnje, znači da se kao posledica oboljenja papaka i nogu, pojavilo neko drugo oboljenje, koje je dovelo do odluke da se životinja izluči odnosno, škartira.



- **Smanjenje proizvodnje mleka zbog bolesti papaka može iznositi i do 20%.**

- Životinja se otežano ustaje i kreće se, trpi bolove, nije u stanju da normalno konzumira hranu i vodu, što ima za posledicu nagli pad proizvodnje mleka a kasnije slabljenje i mršavljenje. Ekonomski gledano, veoma je lako izračunati koliko se kroz smanjenje proizvodnje mleka po grlu umanjuje zarada proizvođačima mleka.
- Na kraju, troškovi lečenja kod ovog, kao i kod ostalih oboljenja, su neminovni i predstavljaju značajnu stavku u ekonomskim troškovima. Iznos troškova lečenja je individualan, a proizvođači mleka odlučuju dali je ekonomski isplativo lečiti grlo u pojedinačnim slučajevima, ili ga izlučiti iz dalje proizvodnje.
- Obaveza odgajivača je da brine o životinjama čiji opstanak zavisi isključivo od njega i shodno tome se mora odnositi pravilno prema njima sve dok su u njegovom vlasništvu.

MERE ZA SPREČAVANJE BOLESTI PAPAKA



- Narodna izreka, "Bolje sprečiti, nego lečiti!", govori kako se odnositi prema ovom problemu i kako na najbolji način izbeći ekonomske gubitke koji su posledica oboljenja papaka i nogu kod krava muzara. Sve što stočari treba da znaju i urade na svojim farmama se svodi na sledeće:
 - - održavanje higijene papaka,
 - - orezivanje papaka dva puta godišnje,
 - - održavanje higijene u objektima,
 - - sprečavanje mehaničkih povreda u objektima,
 - - izbalansirana ishrana,
 - - korišćenje semena bikova koji prenose pozitivne gene za papke .

KO SPROVODI OBRADU I NEGU PAPAKA?



- Obrada i nega papaka, kopita i nega domaćih životinja je zootehnički postupak koji sam odgajivač može da sprovodi na farmi, uz uslov da je prošao stručno osposobljavanje koje se vrši na organizovanim obukama, prema programu koji donosi Ministarstvo.

Najbolji rezultat se postiže ukoliko orezivanje papaka sprovodi lice koje je stručno osposobljeno za taj posao

uz prisustvo veterinara zbog pregleda zdravstvenog stanja i eventualnog lečenja obavezno!



OPREMA POTREBNA ZA OBRADU PAPAKA

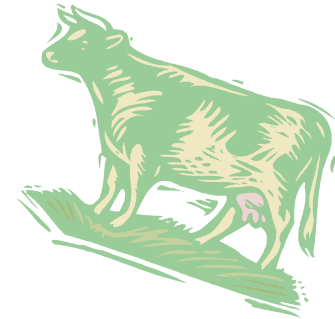


Za pravilnu obradu papaka je potrebna sledeća oprema:

- boks za fiksiranje životinje,
- ular za izvođenje životinje,
- klešta za skraćivanje papaka,
- makaze za skidanje viška svih ivica,
- rajseri,
- turpije,
- električna brusilica,
- trake za fiksiranje životinje u boksu,
- zaštitna oprema za lice koje radi,
- sredstva za dezinfekciju.

BOKS RUČNE IZRADE





- **Vlasnik, odnosno držalac životinje odgovoran je za život, zdravlje i dobrobit životinje i mora da preduzima sve neophodne mere kako bi obezbedio da se životinji ne nanosi nepotreban bol, patnja, strah i stres, odnosno povreda.(Zakon o dobrobiti)**

Prerasli papci





ZAKLJUČAK



- Samo zdrave krave, pravilno hranjene i negovane, mogu ispoljiti svoj genetski potencijal i mogu da proizvedu zdravstveno bezbedan proizvod - mleko.
- Zdravstveno bezbedan proizvod znači za prerađivača zdravu i kvalitetnu sirovinu, a za krajnjeg potrošača proizvod koji ne ugrožava njegovo i zdravlje njegove porodice.
- Svaki proizvođač mleka mora imati u vidu da će sebi omogućiti lakši i produktivniji rad jedino ako poštuje zdravlje i dobrobit svojih životinja i ako sprovodi dobru odgajivačku praksu. Kao rezultat takvog rada postiže se veća proizvodnja mleka, bolji kvalitet proizvedenog mleka, samim tim bolja otkupna cena, time se povećava profit, i na kraju, time se podiže standard života na gazdinstvu.